

อัปเดตล่าสุดเมื่อ 09:22 น.

ค้นหา search

นักวิชาการหวั่น รธน.ฉบับใหม่ล่าช้า ตั้งคำถามการกำหนดเงื่อนไขจัดทำ รธน.

ประชาไท / ข่าว / การเมือง

เผยแพร่เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2568

18
Shares

รัฐธรรมนูญ ทเมเท บชช. เสือกผู้ร่าง รธน. เดยตรง จะทาเทศาสกสายเบนผู้วางเงอนเซ
การเขียนรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ ห้วนประชามติ 3 ครั้ง อาจทำให้ทอตเวลาจัดทำ
รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ออกไป

หลังจากเมื่อวันที่ 10 ก.ย. 2568 สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีการเปิดเผยเอกสารคำวินิจฉัยคำร้องที่ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 210 วรรคหนึ่ง (2) โดยผลการพิจารณาในประเด็นสำคัญระบุว่า รัฐสภาใช้อำนาจริเริ่มหรือแสดงความต้องการเพื่อจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้ แต่ต้องให้ประชาชนออกเสียงประชามติให้ความเห็นชอบ โดยต้องทำประชามติ ทั้งหมด 3 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 ให้ประชาชนออกเสียงประชามติว่าสมควรมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ ครั้งที่ 2 ให้ประชาชนออกเสียงประชามติเกี่ยวกับการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ว่ามีวิธีการและเนื้อหาที่สำคัญอย่างไร และครั้งที่ 3 ภายหลังรัฐสภาจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เสร็จแล้ว ให้ประชาชนออกเสียงประชามติว่า เห็นชอบกับร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ โดยครั้งที่ 1 และ 2 สามารถทำพร้อมกันได้

รศ.ดร.วรรณภา ติระสังขะ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) กล่าวว่า หากน้อมรับและพิจารณาคำวินิจฉัยในประเด็นที่กำหนดให้มีการทำประชามติครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 จะเห็นถึงการที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยโดยให้ความสำคัญกับการรับฟังเสียงของประชาชนอย่างมาก ตั้งแต่การต้องขอมติประชาชนว่าเห็นควรจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่หรือไม่ และต้องขอมติประชาชนต่อวิธีการและเนื้อหาที่สำคัญ แต่ศาลรัฐธรรมนูญกลับวินิจฉัยเพิ่มเติมต่อไปว่า รัฐสภาไม่อาจให้ประชาชนเลือกผู้ร่างรัฐธรรมนูญได้โดยตรง ซึ่งดูคล้ายกับว่าเหตุผลนั้นมีความย้อนแย้งกันอยู่มาก ไม่น้อยต่อนัยในการให้ความสำคัญกับเสียงประชาชน และจะทำให้ศาลรัฐธรรมนูญกลายเป็นผู้วางและกำหนดเงื่อนไขในการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่เสียเองใช่หรือไม่

ทั้งนี้ หากมองย้อนกลับไปถึงคำวินิจฉัยที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยไว้แล้ว เมื่อปี 2564 ในคำวินิจฉัยที่ 4/2564 จะพบข้อแตกต่างว่า ครั้งนี้ศาลรัฐธรรมนูญได้มีการเพิ่มเติมเนื้อหาที่กำหนดให้มีการทำประชามติทั้งหมด 3 ครั้ง โดยในครั้งที่ 2 ที่ระบุว่า “ต้องให้ประชาชนออกเสียงประชามติเกี่ยวกับการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ว่ามีวิธีการและเนื้อหาที่สำคัญอย่างไร” ซึ่งไม่ปรากฏรายละเอียดดังกล่าวอยู่ในคำวินิจฉัยที่ 4/2564

ดังนั้น แม้ว่าคำวินิจฉัยล่าสุดจะระบุให้การออกเสียงประชามติครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อาจรวมเป็นครั้งเดียวกันได้ ทว่าการกำหนดเงื่อนไขให้มีการทำประชามติถึง 3 ครั้งนี้ อาจทำให้เกิดข้อจำกัดและการทอดเวลาของการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ออกไป นั้นเพราะตามหลักการแล้ว การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญได้ส่งมอบอำนาจสถาปนารัฐธรรมนูญจากประชาชนไปสู่รัฐสภาอยู่แล้ว เพื่อกำหนดกรอบกติกา กระบวนการ ในจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ นอกจากนี้ยังมีคำถามอีกว่าศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุผลใดในการวินิจฉัยประเด็นดังกล่าว ซึ่งรายละเอียดตรงนี้คงต้องรออ่านคำวินิจฉัยฉบับเต็มประกอบ

นักวิชาการธรรมศาสตร์ กล่าวต่อไปด้วยว่า เพื่อให้เกิดการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ได้ พรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงรัฐบาล จำเป็นต้องเร่งผลักดันให้มีการเปิดประชุมสภา เพื่อพิจารณาร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ หมวด 15 ในวาระที่ 1 ภายในเดือน ก.ย. โดยไม่ต้องรอรัฐบาลแถลงนโยบายต่อรัฐสภา เพื่อให้สอดคล้องกับการหาเสียง หรือการให้คำมั่นกับประชาชนตั้งแต่รณรงค์การเลือกตั้ง หรือการตั้งรัฐบาล

นอกจากนี้ กระบวนการทำงานรัฐสภายังจำเป็นต้องควบคู่กับการขับเคลื่อนนอกสภาด้วย เช่นเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญของการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และให้เกิดเสียงของการผลักดัน ขับเคลื่อนด้วยเช่นเดียวกันภายใต้กรอบเวลาที่จำกัด

“สิ่งสำคัญของการออกเสียงประชามติ รวมถึงการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ผลที่ได้คือการได้มีพื้นที่สาธารณะของการถกเถียงกันในประเด็นโครงสร้างของสถาบันการเมือง ประเด็นผลประโยชน์สาธารณะ สิทธิเสรีภาพของประชาชน ดังนั้นกระบวนการก่อนการลงประชามติ จึงมีความสำคัญที่ยิ่งหย่อนไม่น้อยกว่าการได้มีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ เพราะจะเป็นโอกาสในการสร้างให้ผู้คนได้ตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นกฎหมายสูงสุด ตลอดข้อผิดพลาด ปัญหาและบทเรียนที่เกิดขึ้นของบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่เกิดขึ้น โดยต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนตลอดกระบวนการ การสร้างดุลยภาพทางการเมืองของสถาบันทางการเมือง เพื่อให้เกิดฉันทามติทุกภาคส่วนในการออกแบบประเทศใหม่ร่วมกัน” รศ. ดร.วรรณภา กล่าว

ข่าว

การเมือง

การแก้ไขรัฐธรรมนูญ

วรรณภา ตีระสังขะ

ร่วมบริจาคเงิน สนับสนุน ประชาไท

โอนเงิน กรุงไทย 091-0-10432-8 "มูลนิธิสื่อเพื่อการศึกษาของชุมชน FCEM" หรือ โอน

ผ่าน PayPal / บัตรเครดิต

(รายงานยอดบริจาคสนับสนุน)